29.9.2022

Sosiaali- ja terveysvaliokunta
Eduskunta

Viite: KAA 10/2021 vp Ehjänä syntynyt - loppu ”eheytyshoidoille”

MIELI ry:n lausunto sosiaali- ja terveysvaliokunnalle

Eduskunnan sosiaali. ja terveysvaliokunta on pyytänyt MIELI Suomen Mielenterveys ry:ltä asiantuntijalausuntoa kansalaisaloitteesta Ehjänä syntynyt - loppu ”eheytyshoidoille”.

Yleiset havainnot kansalaisaloitteesta

Kansalaisaloitteen allekirjoittajat ehdottavat, että lainvalmistelu aloitetaan seksuaali- tai sukupuoli-identiteetin muuttamiseen tähtäävien eli niin sanottujen ”eheytyshoitojen” kieltämiseksi.

”Eheytyshoidot” ovat puoskarointia

MIELI ry:n liittohallitus on jo vuonna 2005 tehnyt aloitteen sosiaali- ja terveysministeriölle puoskarilaista, jonka tavoitteena olisi ollut mielenterveysapua hakevien oikeus- ja kuluttajaturvan vahvistaminen ja uskomushoitojen saaminen valvonnan piiriin. Erityisesti mielenterveyden ongelmissa ihmiset ovat haavoittuvassa asemassa hakiessaan apua uskomushoidoista ja väärinkäytösten vaara on ilmeinen. MIELI ry:n tekemä aloite ei johtanut lakiesitykseen.

Näin ollen ”eheytyshoidot” ja muut uskomushoidot ovat tänäkin päivänä edelleen viranomaisvalvonnan ulkopuolella. Nykytilanne on turvaton seksuaali- ja sukupuolikysymyksissä apua hakeville ja vaarana on että ”eheytyshoitoon” tai muihin uskomushoitoihin turvautuva joutuu väärinkäytöksen uhriksi tai jää vaille asianmukaista ja ammatilliseen osaamiseen perustuvaa apua.

MIELI ry katsoo, että ns. ”eheytyshoidot” ovat epäeettistä puoskarointia. Tutkimustiedon mukaan seksuaalinen suuntautuminen tai sukupuoli-identiteetti eivät ole ”eheytyshoidoilla” muokattavissa. Eheytyshoidolle altistuminen on mielenterveydelle haitallista ja kärsimystä aiheuttavaa.

Seksuaali- ja sukupuolivähemmistöt ovat haavoittuvassa asemassa

On tiedossa että seksuaali- ja sukupuolivähemmistöihin kuuluvilla on muuta väestöä enemmän mielenterveyshaasteita, ja he hakevat apua myös MIELI ry:n auttamiskanavissa. Seksuaali- ja sukupuoli-identiteettinsä takia apua hakeville tulee tarjota näyttöön perustuvaa hoitoa ja tukea, kuten muillekin apua hakeville. MIELI ry:n kokemuksen mukaan apua hakevat ovat usein joutuneet kohtaamaan asenteellisuutta ja suoranaista syrjintää identiteetistään johtuen. MIELI ry painottaa, että mielenterveyshoidon tarjoajilla tulee olla riittävä ammattipätevyys ja perehtyneisyys seksuaali-identiteetin muodostumisen ja sukupuolen moninaisuuden kysymyksissä.

MIELI katsoo että ”eheytyshoitojen” ja sitä vastaavien uskomushoitojen kieltäminen on tarpeen haavoittuvassa asemassa olevien seksuaali- tai sukupuolivähemmistöön kuuluvien

MIELI Suomen Mielenterveys ry
Maistraatinportti 4 A, 7. krs
00240 Helsinki
Vaihde: (09) 615 516
E-mail: etunimi.sukunimi@mieli.fi
Kotisivu: www.mieli.fi
Y-tunnus: 0202225-4
Kotipaikka: Helsinki

ihmisten suojelemiseksi. Erityisen tarpeellinen kielto on alistetussa valta-asemassa olevien, kuten lasten, nuorten ja uskonnollisten yhteisöjen uhrien, suojelemiseksi.

Yhteenveto lausunnosta

MIELI ry katsoo, että haavoittuvassa ja hädänalaisessa asemassa olevien ihmisten suojelemiseksi ”eheytyshoidot” ja muut seksuaali- ja sukupuoli-identiteetin muuttamiseen tähtäävät uskomushoidot tulee kieltää lailla. Lainvoimainen kielto vahvistaisi seksuaali- ja sukupuolivähemmistöjen suojaa ja perusoikeuksia.

MIELI ry katsoo, että kansalaisaloitteen edellyttämä lainvalmistelutyö tulee aloittaa.

Kunnioittavasti,

Kristian Wahlbeck

johtava asiantuntija

MIELI Suomen Mielenterveys ry

kristian.wahlbeck@mieli.fi

Jakelu Eduskunnan sivistysvaliokunta